

Ko Kroezen voorzitter Vluchtelingenwerk Zaanstreek 26-10-2006

Wij herdenken hier vanavond dat een jaar geleden, in de nacht van 26 op 27 oktober 2005, zich op Schiphol een ramp voltrok.

Een ramp die diepe sporen zou nalaten in het landschap van de Nederlanders met moreel besef.

Er was brand in het cellencomplex op Schiphol. Brand in het complex waar de zgn. illegalen zaten opgesloten die op enig moment zouden worden uitgezet.

Illegalen, wie verzint zo'n woord. Kafka en Orwell's 1984 in één.

In die nacht kwamen bij die brand 11 illegalen, 11 vreemdelingen om het leven.

Elf vreemdelingen die de ellende, dikwijls de uitzichtloosheid in hun eigen land waren ontvlucht en hoopten hier een nieuw, een beter leven te kunnen beginnen.

Elf vreemdelingen, elf mensen met een naam.

Vreemdelingen die aan onze zorgen waren toevertrouwd.

Vreemdelingen die recht hadden op onze bescherming.

Vreemdelingen die er op mochten vertrouwen, dat wij onze verplichtingen jegens hen zouden nakomen.

Wij, inwoners van Nederland, hebben dat vertrouwen beschaamd.

Wij hebben gefaald in onze opdracht de vreemdeling die bescherming te bieden die hij, op basis van onze wet- en regelgeving en onze borstklopperij in het buitenland dat wij alles zo goed en zorgvuldig doen, mocht verwachten.

Een opdracht die wij onszelf en daarmee onze overheid, hebben gegeven en die wij, om vrijblijvendheid zoals hier getoond te voorkomen, in wetten en verdragen hebben vastgelegd.

Wij hebben gefaald door niet direct de consequenties van ons handelen en niet-handelen te aanvaarden maar pas toen het niet anders kon, zijn de direct verantwoordelijke bewindslieden afgetreden. En nog bestreden zij de feiten.

Gisteravond moest de nieuwe minister van Justitie, minister Hirsch Ballin, erkennen dat zijn ambtenaren reeds lang bekende informatie voor hem (en zijn voorganger) hadden achtergehouden.

Dit is dodelijk in een democratisch proces.

Voor mij had dat iets van een smadelijke aftocht die had kunnen worden voorkomen. Want direct betrokkenen en verantwoordelijken hebben van meet af aan geweten dat er niet adequaat was gehandeld. Denk aan rapport Siepel uit 2004. Niet bij de bouw, niet bij de controle, niet bij de ramp zelf en niet bij de nazorg. Niks adequaat dus.

Hoe diep kan een natie zinken. En dat in mijn, in ons Nederland.

Wij herdenken hier de dood van deze 11 mensen die toen omkwamen door verstikking en verbranding.

Wij gedenken ook dat wij als beschaafde natie hebben gefaald, grotelijks hebben gefaald, in onze plicht de vreemdeling te beschermen en voor hem te zorgen.

Wij denken aan hun nabestaanden. Wat voor troostends kunnen wij zeggen?

Het klinkt allemaal zo hol.

Enkelen van die 11 mensen kwamen uit beschavingen, uit tradities dat men de vreemdeling, de gast eerst eten en drinken geeft en daarna pas naar zijn naam vraagt.

Maar wij zijn een beschaafde natie en die 11 vreemdelingen kwamen 'maar' uit niet-West-Europese landen, de meesten uit zgn. 'ontwikkelingslanden'.

In het door de Ongevallenraad opgestelde rapport over de ramp komt ons falen, het falen van de door ons aangestelde overheid, schrijnend duidelijk naar voren.

Bewust of onbewust hebben wij als het ons niet uitkomt, lak aan afspraken en aan wetten.

En proberen dat ook nog toe te dekken of te bagatelliseren.

Neen, de prestatiedoelen, de prestatiecontracten, de afgesproken of opgelegde 'targets' dienen te worden gehaald. De overheid als laatste bastion en bewaker van het beschavingsniveau van een natie, is bezweken voor opportunisme, het korte termijndenken en de druk van de massa, de onderbuik.

Niks wijsheid, niks consideratie, niks compassie, niks beschaving, niks rechte rug. En maar heel weinig Nederlanders protesteren tegen de harde en eenzijdige interpretatie van wetten waarin nuance, redelijkheid en billijkheid ontbreken. Terwijl dat de basis is van de westerse rechtspraak.

Wij staan met lege handen bij deze herdenkingsbijeenkomst/-tocht want in feite is sinds vorig jaar oktober niets veranderd in het denken in Nederland.

Nog een paar jaar fakkeltochten en dan is het over.

"Wij deden een plas en lieten het zoals het was", luidt het gezegde.

Letterlijk en figuurlijk zien de weinigen die zich hier wel druk over maken, zich als schreeuwenden in de woestijn.

Iemand schreef in een van de condoleanceregisters, die overigens werden ontsierd door anonieme rechtsrabiate opmerkingen over deze omgekomen vreemdelingen.

gedenk de elf doden

levenden, gedenk hoe zij stierven

gedenk hun doodsnoed

gedenk ons gebrek aan zorg

gedenk ons gebrek aan humaniteit

Ik schaam mij als Nederlander voor al die inwoners, al die medelanders die geen boodschap hebben aan het beschavingsniveau dat wij op basis van traditie en wet- en regelgeving, aan onze stand verplicht zijn.

Voor deze 11 vreemdelingen was de zoektocht naar een beter leven voorbij vorig jaar voorbij; dat zij in vrede rusten.